

Technika klasické masáže

Dělí se podle způsobu provedení :

1.tření

2.hnětení

3.roztírání

4.tepání

5.chvění

základní hmaty

6.pohyby v kloubech — **doplňkový hmat**

V závislosti na cíly masáže a stavu tkání provádíme masáž určitou silou a rychlostí.

Hloubka působení / ve stupních /

- ❖ **Stupeň 1** – velmi lehký dotek- uklidňující účinek / i na místech citlivých na dotek /
- ❖ **Stupeň 2** – silnější dotek- zvýšení svalového tonu a stimulace organismu
- ❖ **Stupeň 3**- silný dotek k ovlivnění tkání uložených hlouběji

Tření

- nejpoužívanější skupina masážních hmatů
- nejpovrchněji působící
- ruka neustále v kontaktu s kůží
- lehké tření :

vždy v dlouhých tazích proximálním směrem
vyvolá lehké začervenání kůže / + vetření
masážního prostředku /

- 6 základních hmatů:
  - **dlaní nebo oběma dlaněmi**
  - **obtahováním / tam hřbet, zpět dlaní /**
  - **bříšky prstů**
  - **vytíráním přes ruku**
  - **kolébkou**
  - **nůžkovým hmatem/ ukazovák a prostředník ohnutý do vidlice /**

Účinky tření :

St.1 :

- lehké pohyby, začátek a konec masáže
- příprava tkáně na masáž
- podpora odtoku krve a mízy
z povrchových cév

- uvolnění jemných povrchových tkání
- snížení nervozity sportovce

St.2:

- působení větším tlakem
- vyvolání vazodilatace v masírované oblasti
- zrychlení cirkulace v hlubších tkáních

St3:

- působení větším tlakem nebo rychlostí
- ovlivnění hlubších tkání
- stimulace organismu rychlými hmaty
- vyvolání psychologického efektu
intenzivní masáže
- zrychlení krevního a mízního oběhu
- zvýšení svalového tonu

Hnětení

- uvolnění měkké tkáně / kůže, svaly a vazy /
- určeno hlavně pro bříškaté a dlouhé svaly
- nelze je aplikovat na ploché svaly / nedají se stlačovat, uchopovat a odtahovat /

6 základních hmatů:

- **uchopováním a odtahováním /
končetiny /**

- **vlnovité**
- **finské**
- **pomalým válením / končetiny /**
- **rozmačkáváním pěstmi / pouze hýždě /**
- **stlačováním hrudníku / dlaní /**

Účinky hnětení :

St1:

- urychlení odtoku mízy a krve z povrchových cév
- rozvolnění povrchových tkání a zlepšení jejich pohyblivosti
- příprava měkkých tkání na rozcvičení a strečink

St2:

- rozvolnění hlubších tkání
- odvod nahromaděných tekutin dokrevního a mízního oběhu
- podpora odstraňování metabolitů

St3:

- velmi málo se používá- byl by bolestivý

Roztírání

- ovlivňuje podkoží, vazivo i svaly
- podobné tření ale do větší hloubky
- hlavně pro masáž v okolí kloubů, ztuhlé partie jako zjizvení, srůsty, svalové spazmy a pro povázky svalů, šlachy a svalově svalová spojení
- vždy ve směru odtoku krve / odstředivé /

a, roztírání svalů :

- **části dlaně / spirálovitě patkou /**
- **jedním až 4 prsty**
- **8 prsty / ruce zasunuty do sebe /**
- **palcem / spirálovitě /**
- **pěstí**

b, roztírání kloubů

- **částí dlaně / patkou dlaně /**
- **špetkou**
- **palcem:**
  - jedné ruky
  - oběma v protisměrném pohybu / obkružování /
  - osmičkovým hmatem

Účinky:

St1:

- protažení a uvolnění tkáně
- zvýšení cirkulace v místě masáže

St2 a 3:

- postupným zvyšováním tlaku podnícení odtoku krve a mízy
- rozvolnění srostlých tkání, spasmů a obnovení pohyblivosti
- pomoc při odstraňování metabolitů
- ovlivnění stavu pohybového systému po sportovním výkonu

Tepání

- velmi účinná technika, povzbuzuje a osvěžuje
- pohyb v rychlém a neměnném tempu
- účinek závisí na hloubce a frekvenci provedení
- využívá se hlavně v stimulující masáži před sportovním výkonem a během kondiční fáze tréninku
- někdy sem zahrnuto i škubání a štípání
- dělí se na povrchové a hluboké

a, tepání povrchové:

- **tleskáním / celá plocha dlaně /**
- **pleskáním /dlaň- miska /**
- **smetáním**
- **konečky prstů**

b, tepání hluboké:

- **vějířovité / hrana malíků, ze zápěstí /**
- **sekáním / střední část malíkové hrany, loketní kloub /**
- **pěstmi / z ramenního kloubu, hýždě /**

Účinky:

St1:

- uklidnění, uvolnění a prokrvení tkání

St2:

- zvýšení svalového tonu
- pocit povzbuzení
- dráždění jako příprava na výkon

St3:

- pocit zahřátí
- rozšíření cév a urychlení cirkulace tělních tekutin

- povzbuzení nervového systému / přes senzorické nervy /
- částečné tlumení bolesti /

Chvění

- vyžaduje naprosté uvolnění masírované oblasti
- nesmíme chvěním vyvolat napětí ani zpětnou reakci v kloubech
- 5 základních hmatů
  - **dlaní**
  - **vidlicí**
  - **rychlým válením / podobný pomalému ze skupiny hnětení /**
  - **vytrásáním / celé končetiny /**

Účinky:

St1:

- uklidnění, osvěžení
- uvolnění svalů
- zlepšení pohyblivosti mekkých tkání

St2:

- povzbuzení krevního oběhu
- uvolnění hlubších tkání

St3:

- zvýšení svalového tonu

Pohyby v kloubech

- zařazeno na závěr masáže
- dělí se na :
  - pasivní
  - aktivní
  - smíšené
- většinou aplikujeme pohyb pasivní, po něm může následovat pohyb aktivně provedený masírovaným
- lze je provádět :

v jednom kloubu

- **ohýbáním a natahováním**
- **kroužením**

ve více kloubech

- **kombinací ohýbání a natahování**
- **kroužením**

Účinky:

- zlepšení prokrvení
- dráždění hlubokých nervových zakončení
- zlepšení pohyblivosti v kloubech

Směr hmatů:

- ve směru toku krve v žilách a mízy
v lymfa. Cévách
  - končetiny od prstů k trupu
  - hrudník a záda příčně na
podélnou osu trupu
  - břicho ve směru peristaltiky
tlustého střeva

Sled hmatů :

1. **tření/ nanesení masážních prostředků,**
zahřátí, větší plocha /
2. **roztírání a vytírání**
3. **hnětení**
4. **tepání**
5. **chvění**
6. **pohyby v kloubech**
7. **závěrečné tření**

Postup při celkové masáži :

A, vzestupně / běžně /

DKK,záda, břicho, HKK,hlava,šíje

B, sestupně / u hypertoniků /

Hlava,HKK,hrud', břicho, záda ,DKK

Přibližná doba trvání masáže :

- celková : 2 – 3 x týdně 40 – 60 min
- částečná : denně / př. 1 končetina 5 -10 min /

Charakteristika masáže

- působení mechanických podnětů na lidské tělo.
- ve sportu má obvykle připravit sportovce k podání výkonu a urychlit zotavení po sportovním výkonu nebo v průběhu tréninku

- využívá se i k doléčení některých zranění

masáž kladně ovlivňuje :

- ❖ prokrvení / zlepšení přívodu kyslíku /
- ❖ odstranění únavových látek a zplodin
- ❖ svalové napětí
- ❖ CNS
- ❖ Psychické napětí
- ❖ Kloubní pohyblivost

Účinky masáže

Podle hmatů, směru,rytmu, intenzity, pomocných masážních prostředků – **odlišné cíle a protichůdné účinky**

1. mechanický účinek

- povzbuzení žilního a mízního oběhu
- zvětšení pružnosti povrchových tkání

2. fyziologická odezva

- zrychlení krevního oběhu
- zvýšení metabolismu ve svalech

- zrychlené odstranění katabolitů / kys. mléčná, CO₂, močovina /
- větší cirkulace pomáhá překonat potíže způsobené otoky a městnáním krve
- zlepšení žilního návratu
- reflexní účinky – tělesné uvolnění / relaxace / nebo nabuzení / stimulace / , zmírnění bolesti
- podnícení buněčného metabolismu / vylučování toxinů / a zvýšení krevního oběhu

3. psychologické účinky

- vyladění psychiky
- uvolnění nebo nabuzení

Cíl sportovní masáže

- jasný cíl / tréninkové období /
- příprava na sportovní výkon
- pomoc při rozcvičování
- specifická pomoc při strečinku
- podpora zotavovacích procesů po zátěži
- navození pocitu pohody a relaxace
- specifická pomoc při doléčování zranění

Druhy sportovní masáže

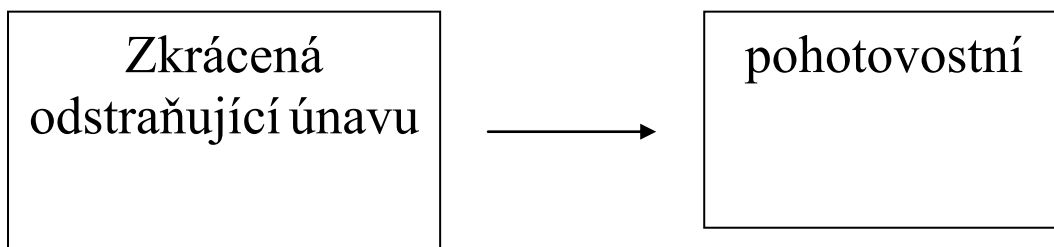
A. přípravná /- kondiční v přechodném období /

- zlepšení zdravotního stavu, posílení organismu
- celková, vydatná, tvrdší

B. pohotovostní / před výkonem /

- k podání výkonu / na těch částech , které jsou důležité pro výkon – max. zatíženy /
- 5 – 10 min

C. v přestávkách mezi výkony

-
- **zkrácená odstraňující únavu** / ty části které byly nejvíce namáhány /
  - **dráždivá pohotovostní** / ty části, které budou zatíženy /

D. odstraňující únavu

- celková, částečná
- celková / 40 min a výše /
- 1 – 2x týdně
- pozor na únavu

E. sportovně léčebná

- indikuje lékař / zkrácení doby rekonvalescence /
- některé akutní stavy :
svalové křeče / lehké tření, chvění /
vyražený dech / lehké tření, roztírání nadbříšku /

Kdy kterou masáž použít ?

Přípravné období :

- celková přípravná / kondiční /
- posílí organismus
- umožní snášet tréninkové dávky
- prevence proti přetěžování organismu
- 1 – 2 x týdně ve volnější dny

- v případě přerušení přípravy / nemoc, úraz / zařadit až 3 x týdně a to i v závodním období – urychluje návrat sil

Závodní období :

- **masáž odstraňující únavu**

- po namáhavém tréninku nebo závodech
- k urychlení regenerace
- odstup 30 min od zátěže / několik hodin nebo druhý den /
- často na ní navazuje lázeň, hydroterapie, sauna

- **masáž pohotovostní**

- před namáhavým tréninkem / závodem/
- před nebo po rozcvičení

- **masáž mezi výkony**

Přechodné období :

- je dobré udržet kondici a zabránit poklesu výkonnosti
- 1 x týdně **masáž kondiční** / jako přípravná ale kratší a jemnější, každý hmat asi 5 x, přípravná 12 – 15 x /

Přípravná masáž / kondiční /

- v přípravném období / kondiční
v přechodném období /
- 2 – 3 x týdně / ale i denně /
- provádí se jako masáž celého těla
- vydatná
- 60 – 70 min
- částečná / 30 min /

Cíle :

- **podpořit rychlejší zotavení po tréninku**
- **zrychlit krevní a mízní oběh**
- **podpořit odplavení metabolitů**
- **zlepšit pohyblivost a ohebnost v kloubech**
- **zabránit opožděné svalové bolesti**
- **psychologický efekt: psychické uvolnění**

Používané masážní techniky a hmaty:

Tření :stupeň 1 přechod na stupeň 2

Hnětení :od 1.- 3. napomáhá pohyblivosti tkání, zpevňuje pojivové tkáně

Tepání: podporuje celkovou stimulaci,
pocit pohody, st.2

Chvění a pohyby v kloubech :napomáhají
celkovému uvolnění

Pohotovostní masáž

- součást přípravy na výkon
  - uvádí organismus do stavu pohotovosti
- a, dráždivá- pro sportovce u kterých je před soutěží útlum, tvrdá a rychlá, hmaty se rychle střídají / nesmí být bolestivá – snížení výkonu /

b, uklidňující- u sportovců s převahou podráždění, jemná, masážní hmaty jsou plynulé, rytmus je plynulý a pravidelný, snížení tonusu, uklidňující, neprovádí se **tepání a pohyby v kloubech**

c, zkrácená pohotovostní- při nedostatku času a některé hmaty se vynechávají

Cíle :

- **připravit svaly na aktivitu a námahu, zvýšit cirkulaci ve všech částech těla / svaly /**
- **posílit účinek rozcvičení**
- **podpořit možnost plného protažení**
- **psychologický efekt: vyladit psychiku**

Postup při masáži a doporučení:

- v rychlejším tempu, vynechání některých hmatů
- začínáme DKK zadní částí ,pak přední
- dobře vybírat masážní prostředky
- nemasírovat sportovce, který nebyl nikdy masírován
- nemasírovat problematická místa / pokud neznám diagnózu /

Rozdíly mezi dráždivou a uklidňující pohotovostní masáží

	<i>dráždivá</i>	<i>uklidňující</i>
<i>rychlost</i>	<i>větší</i>	<i>menší</i>
<i>intenzita</i>	<i>značná</i>	<i>malá</i>
<i>rytmus</i>	<i>nepravidelný</i>	<i>pravidelný</i>
<i>směr</i>	<i>různý</i>	<i>dostředivý</i>
<i>Použití hmatů</i>	<i>všechny</i>	<i>bez pohybů v kloubech a tepání</i>
<i>prostředky</i>	<i>dráždivé ?</i>	<i>nedráždivé</i>

Masáž mezi výkony

- v případě vícekolové soutěže ú
v přestávce /
- odstranění únavy + pohotovostní /
pozor na poměr /
- asi 10 min

Cíle

- **podpořit zotavení z předešlého výkonu**
- **zlepšit cirkulaci a odstranění katabolitů**
- **umožnit návrat svalových struktur do stavu před výkonem**
- **osvěžit sportovce**
- **odhalit zranění nebo poškození**
- **předejít svalovým křečím a opožděné svalové bolesti**
- **psychologický účinek : udržet motivaci pro další část soutěže, odstranit napětí**

Postup :

Lehké tření: dlaní a prsty

Tření: obtahováním a vytíráním přes ruku

Hnětení: uchopováním a odtahováním, vlnovité, pomalé válením

Chvění: vidlicí a vytrásáním

Masáž odstraňující únavu

- po skončení tréninku / závodu ú
- využití všech hmatů

Cíle:

- **podpořit odplavení katabolitů**
- **podpořit zotavení**
- **návrat srdečně cévního systému do stavu před výkonem**
- **předcházet opožděné svalové bolesti**
- **ošetřit zdravotní problémy po výkonu**
- **odstranit nebo zmírnit nepříznivé stavy sportovce**